

Till Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till: ju.L7@regeringskansliet.se

Remissyttrande över promemorian Kompletterande förslag till betänkandet Skärpta och tydligare krav på vandel för uppehållstillstånd (SOU 2025:33)

Ert diarienummer dnr Ju2025/02026

Förvaltningsrätten i Göteborg har, utifrån de aspekter som domstolen har att beakta, följande synpunkter att lämna på de förslag som presenteras i promemorian.

Allmänt om lagstiftningstekniken

Förvaltningsrätten har i sitt remissvar av betänkandet Skärpta och tydligare krav på vandel för uppehållstillstånd (SOU 2025:33) konstaterat att utlänningslagstiftningen under en lång tid har varit komplex. Förvaltningsrätten anser att den nu föreslagna lagstiftningen bidrar till den komplexiteten.

Enligt tidigare betänkande framgår att bristande vandel är ett ej fakultativt skäl att vägra eller återkalla ett uppehållstillstånd. Uppehållstillstånd beviljade enligt 5 kap. 3 § UtL är dock undantagna från den vägrans- och återkallelsegrunden (se 5 kap. 17 § och 7 kap. 3 c § UtL i den i betänkandet föreslagna lydelsen). I stället ska det enligt promemorians förslag finnas en fakultativ vägrans- och återkallelsegrund i form av bristande vandel för sådana fall som avses i 5 kap. 3 § UtL. Den fakultativa vägrans- och återkallelsegrunden omfattar enligt promemorians förslag dock enbart sådana uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § som *inte* omfattas av familjeåterföreningsdirektivet (se 5 kap 17 a § tredje stycket 2. och 7 kap. 3 c § tredje stycket UtL i dess lydelse

enligt promemorian). För de fall som omfattas av 5 kap. 3 § UtL och familjeåterföreningsdirektivet ska alltså bristande vandel inte tillämpas som vare sig tvingande eller fakultativ vägrans- eller återkallelsegrund.

Förvaltningsrätten anser att det sätt som lagstiftaren har valt att avgränsa tillämpningsområdet för vägrans- och återkallelsegrunden bristande vandel är svårläst. Det vore sannolikt tydligare att dela upp de fall som omfattas av 5 kap. 3 § UtL i olika grunder för uppehållstillstånd, där uppehållstillstånden enligt familjeåterföreningsdirektivet får en egen grund för uppehållstillstånd i utlänningslagen, och sedan föreskriva olika vägrans- och återkallelsegrunder för de olika uppehållstillstånden.

Förvaltningsrätten noterar även att hur grunden för uppehållstillstånd i 5 kap. 3 § UtL ska se ut förefaller vara uppe för diskussion i två andra utredningar, nämligen *Skärpta villkor för anhöriginvandring (SOU 2025:95)* i delar som omfattas av familjeåterföreningsdirektivet, och *Ju 2024:E* i de delar som omfattas av skyddsgrundsdirektivet och sedermera skyddsgrundförordningen. Förvaltningsrätten betonar återigen värdet i att samordna nu aktuellt förslag med övriga förslag på området. Detta gäller särskilt som det nu aktuella förslaget behandlar en grund för att vägra/återkalla ett uppehållstillstånd, och de två andra nämnda förslagen behandlar grunden för att bevilja uppehållstillståndet ifråga.

Förvaltningsrätten konstaterar att tillämpningsområdet för vägrans- och återkallelsegrunden bristande vandel avgränsas med hjälp av en hänvisning till artikel 3 i familjeåterföreningsdirektivet. Hänvisningen görs till nämnda artikel i dess ursprungliga lydelse. Aktuellt direktiv har inte ändrats, och frågan uppstår därför om lagstiftaren har avsett att hänvisa till artikel 3 i direktivet i allmänhet, eller till artikel 3 enbart i dess ursprungliga lydelse. För det fall lagstiftaren vill hänvisa till artikel 3 i direktivet i dess vid var tidpunkt gällande lydelse föreslås att ”i dess ursprungliga lydelse” tas bort. För det fall lagstiftaren vill hänvisa till artikel 3 i dess ursprungliga lydelse påverkas tillämpningsområdet för vägrans- och återkallelsegrunden bristande vandel inte av framtida ändringar av direktivet. Det som annars brukar tala för en lagstiftningsteknik med hänvisningar till andra instrument, nämligen att inte behöva ändra utlänningslagen för det fall instrumentet ändras, är därmed inte längre en

avgörande fördel. Det kan i och för sig finnas fördelar med att tydligt markera att familjeåterföreningsdirektivet är tillämpligt och att EU-rätten därför måste beaktas när tillämpningsområdet för aktuell vägrans- och återkallelsegrund bestäms. Lagtexten blir dock svårläst, och det kan finnas anledning att överväga att i sådana fall ta in definitionen av vilka uppehållstillstånd som inte omfattas direkt i lagtexten.

Konsekvenser för migrationsdomstolarna

Syftet med promemorian är att göra vissa kompletteringar till tidigare betänkande. Bakgrunden till detta är att utformningen av betänkandets författningsförslag innebar att samtliga uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § UtlL undantogs från vägrans- och återkallelsegrunden bristande vandel (se 5 kap. 17 § och 7 kap. 3 c § UtlL i den i betänkandet föreslagna lydelsen). I promemorian föreslås nu en ordning där bristande vandel ska utgöra en fakultativ vägrans- och återkallelsegrund för sådana uppehållstillstånd som omfattas av 5 kap. 3 § UtlL men inte av familjeåterföreningsdirektivet. Möjligheten att vägra eller återkalla ett uppehållstillstånd på grund av bristande vandel har alltså blivit större.

Förvaltningsrätten skrev i sitt remissvar av betänkandet att kostnaderna för domstolarna i hög grad beror på hur många avslags- och återkallelsebeslut som Migrationsverket meddelar. De synpunkterna kvarstår, med tillägget att det enligt förslaget i promemorian kommer finnas ytterligare möjligheter att vägra eller återkalla ett uppehållstillstånd. En hög andel av sådana beslut från Migrationsverket kommer sannolikt att överklagas. Det är därför även fortsättningsvis viktigt att konsekvenserna av förslaget följs upp och att migrationsdomstolarna vid behov får ökade anslag.

Förvaltningsrätten har i övriga delar inget att invända mot promemorians förslag.

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Dick Hjort och rådmannen Hanna Nilo. Föredragande har varit förvaltningsrättsfiskalen Agnes Gunnarsson.

Dick Hjort

Hanna Nilo

/Agnes Gunnarsson